

ОПШТИ УСЛОВИ
за отворање и водење трансакциска сметка за вршење
на работите на платниот промет во земјата кај
Централна кооперативна банка АД Скопје

Општите услови за отворање, водење и затворање трансакциски сметки, начинот на пресметка и плаќање на камата на средствата на трансакциските сметки, пресметка и наплата на надоместокот за вршење на услугите во платниот промет, известување на имателите на трансакциски сметки, постапката за рекламација по извршениот платен промет, како и важењето на општите услови, ги определува Централна кооперативна банка АД Скопје (во натамошниот текст: Банка). Покрај општите услови, при извршувањето на платниот промет во земјата, Банката применува и други посебни услови. Општите услови се однесуваат на правата и обврските произлезени од договорниот однос помеѓу Банката и Клиентот (во натамошниот текст: Имател на трансакциска сметка), како и на правата на овластените лица кои го застапуваат имателот на трансакциската сметка, односно располагаат со средствата на трансакциската сметка.

1. Општи одредби

- Со потпишувањето на Договорот за отворање и водење трансакциска сметка за вршење на работите на платниот промет во земјата, настанува правниот однос помеѓу Банката и Имателот на трансакциската сметка.
- Пред склучување на Договорот, Банката на Имателот на трансакциската сметка му дава примерок од Општите услови.
- За сите измени што Банката ќе ги изврши во Општите услови, Банката ќе го извести Имателот на трансакциската сметка, на начин определен од Банката.

2. Идентификација на учесникот

- Пред воспоставување каков било деловен однос со Банката, Банката врши идентификација на клиентот (учесникот) согласно одредбите од Законот за спречување перење пари и финансирање тероризам. За таа цел клиентот задолжително пополнува соодветна апликација и ја доставува потребната документација. Врз основа на податоците од поднесената апликација и доставената документација, Банката одлучува за понатамошната постапка за воспоставување на деловниот однос со клиентот, или негово одбивање, односно прекинување.
- Доколку барателот (клиентот) е правно лице и има намера да воспостави деловен однос со Банката, пополнува апликација за правни лица.
- Доколку барателот (клиентот) е физичко лице и има намера да воспостави деловен однос со Банката, пополнува апликација за физички лица.

3. Отворање трансакциска сметка

- Банката отвора трансакциска сметка доколку барателот ги исполнува следните услови:
 - да достави Барање за отворање трансакциска сметка (образец од Банката);
 - да ја достави потребната документација врз основа на која Банката ќе изврши идентификација на имателот на трансакциската сметка, неговиот законски застапник, како и на лицата овластени за располагање со средствата на сметката;
 - да склучи договор со Банката за отворање и водење трансакциска сметка за вршење на работите на платниот промет во земјата.
- Банката, истиот или најдоцна наредниот работен ден од денот на приемот на барањето со потребната документација, отвора трансакциска сметка и склучува договор со клиентот.
- По поднесено барање за отворање трансакциска сметка од страна на учесник – странско правно или физичко лице, кое согласно со регулативата во РМ има третман на нерезидент, Банката ја отвора сметката во согласност со прописите со кои се регулираат начинот и условите за отворање и водење сметка на нерезидент.
- Банката може еднострано да го одбие Барањето за отворање трансакциска сметка доколку утврди дека барателот не ги исполнува општите услови, важечките прописи, а за што непосредно го известува барателот.
- Со потпишувањето на Договорот, Банката на имателот на трансакциската сметка (физичко лице) му издава картичка на доносител на налози со која имателот, покрај документот за лична идентификација, ќе се идентификува при доставување на платните инструменти во Банката.

4. Водење трансакциска сметка

- Информациите кои се однесуваат на водењето на трансакциската сметка се од доверлив карактер, и може да се дадат на трети лица врз основа на законски пропис. Банката се обврзува како доверливи да ги чува сите податоци до кои ќе дојде при работењето со имателот на трансакциската сметка. Податоците кои имаат третман на деловна тајна, Банката може да ги достави на лица кои согласно со законските прописи имаат право на увид во работењето на сметката на имателот.
- Банката може во секое време да ги преземе податоците кои се однесуваат на работењето со сметката на имателот, а се наведени во доставената документација при отворање на сметката и може да ги користи за анализа на неговото работење во Банката, за наплата на долг, како и во останати случаи предвидени со закон.
- Банката се обврзува дека на имателот на трансакциската сметка ќе му овозможи преку трансакциската сметка да прима средства, да извршува плаќања и да извршува исплати во рамките на распложивото салдо на сметката, согласно со склучениот договор, како и врз основа на актите за работењето на Банката.
- Состојбата на средствата на трансакциската сметка има третман на денарски депозит по видување, со кој имателот може слободно да располага во секое време, согласно со терминскиот план на Банката.
- Со средствата на трансакциската сметка располага имателот или од него овластените лица,
- Имателот на трансакциската сметка може да овласти и други лица да располагаат со средствата на трансакциската сметка. Овластувањето не може да им се пренесе на трети лица и не се однесува на правото за затворање на сметката.
- Лицата кои се овластени за располагање со средствата на трансакциската сметка, депонираат потпис на соодветен образец (Пријава за располагање со средства на сметката). Потписите депонирани во Банката имаат важност до нивно отповикување од страна на имателот на трансакциската сметка, независно од уписот на извршената промена во јавен регистар или објава во Службен весник на РМ. Банката не одговара за евентуални штети настанати за имателот на трансакциската сметка заради ненавремено известување за промената на овластените потписници.

5. Извршување на платните инструменти

- Платните инструменти кои имателот ги доставува до Банката треба да бидат пополнети на македонски јазик, со кирилично писмо, а согласно со прописите кои го регулираат извршувањето на платниот промет. Платните инструменти може да бидат доставени на хартија или во електронски облик.
- Платниот инструмент може да има датум на валута на извршување во тековниот ден или со валута на некој нареден работен ден. Платните инструменти кои се со датум на валута на извршување во тековниот ден, се извршуваат истиот ден ако е доставен согласно со терминскиот план на Банката за работењето на платниот промет. Доколку е доставен по времето предвидено за прием на налози за тековниот ден, ќе биде извршен наредниот работен ден, доколку за негово извршување има доволно средства на трансакциската сметка.
- Имателот на трансакциската сметка е одговорен за точноста и за вистинитоста на податоците на платниот инструмент. Платни инструменти кои се со стар датум на извршување, непотполни или неправилно потполнети, Банката нема да ги прими и да ги изврши.
- Имателот на трансакциската сметка во Банката и Банката може да се договорат, имателот на трансакциската сметка да определи приоритети во извршувањето на платните инструменти. Во спротивно, Банката ќе ги извршува платните инструменти според времето на прием, при што ќе ги почитува законските приоритети во извршувањето.
- Имателот на трансакциската сметка е должен да доставува точни и јасно пополнети платни инструменти. Банката не одговара за штета предизвикана заради задоцнување во извршувањето на платниот инструмент доколку тоа задоцнување е заради дополнителна проверка на податоците од платниот инструмент. Ова особено се однесува за трансферите на средства кон трети лица во кои имателот на трансакциската сметка треба точно да ги определи примачот на средствата, бројот на неговата трансакциска сметка и останатите неопходни податоци за извршување на плаќањето. За евентуално настаната штета како последица на неправилно или нецелосно пополнети платни инструменти, одговара имателот на трансакциската сметка.
- Имателот на трансакциската сметка може да извршува плаќања кон иматели на трансакциски сметки во други банки преку системот на Клириншката куќа КИБС и преку системот МИПС на НБРМ. Плаќањата извршени преку системот на КИБС се конечни по извршеното порамнување на плаќањата помеѓу банките носители на платен промет. Плаќањата извршени преку системот МИПС имаат третман на итни плаќања и истите се извршуваат веднаш, односно налогопримачот може веднаш да располага со средствата од извршеното плаќање. Третман на итни плаќања имаат и налозите над еден милион (согласно со Одлуката од НБРМ) и истите задолжително се извршуваат преку системот МИПС. Изборот за начинот на извршување на плаќањето имателот го определува со означување во платниот

инструмент во соодветното поле. Доколку имателот на трансакциската сметка не го означи системот на извршување во доставениот платен инструмент, Банката по свој избор а на најдобар начин ќе го спроведе извршувањето.

6. Платни инструменти со иден датум на извршување

- Имателот на трансакциската сметка до Банката може да достави платен инструмент со иден датум на извршување кон сметка на трети лица, или кон друга сметка на имателот отворена во Банката или кон сметка кај друг носител на платен промет.
- Во платниот инструмент со иден датум на извршување имателот на трансакциската сметка ги наведува најмалку следните елементи потребни за извршување на плаќањето:
 - сметка на товар на која се врши плаќањето (налогодавач);
 - сметка во чија корист се врши плаќањето (налогопримач);
 - износ;
 - датум на извршување на плаќањето.
- Откажувањето на даденото овластување или промената на претходно дадените инструкции може да се направи од страна на имателот на сметката, за што е должен писмено да ја извести Банката во рок од 5 дена пред денот на извршување на плаќањето. Во спротивно, Банката не сноси одговорност за евентуално настаната штета на имателот на сметката.
- На денот на извршување на плаќањето, имателот на сметката се обврзува дека на својата сметка ќе обезбеди доволно расположиви средства за извршување на соодветната трансакција вклучувајќи ја и банкарската провизија. Во спротивно Банката нема да го изврши плаќањето, а последиците од ненавремено плаќање ќе ги сноси имателот на сметката. Банката нема да изврши ниту делумно плаќање доколку на сметката нема доволно расположиви средства. Банката нема да изврши плаќање и доколку на денот определен за извршување на трансакцијата, за имателот се евидентирани достасани а неподмирени обврски.

7. Трајни налози

- Имателот на трансакциската сметка може да ја овласти Банката од средствата на неговата сметка во Банката да врши плаќања во име и за сметка на имателот кон сметки на трети лица, или, кон/од друга сметка на имателот отворена во Банката или кон сметка кај друг носител на платен промет.
- Имателот на сметката може да ја овласти Банката да врши плаќања во име и за сметка на имателот кон сметки на субјекти кои вршат комунални услуги, а со кои Банката има склучено посебен договор, врз основа на податоци добиени од правните субјекти (трошоци за електрична енергија, вода и смет, парно греење, телефонија и сл.).
- За спроведување на овие плаќања, имателот на сметката доставува Траен налог до Банката, во кој ги наведува најмалку следните елементи потребни за извршување на плаќањето:
 - сметка на товар на која се врши плаќањето (налогодавач);
 - сметка во чија корист се врши плаќањето (налогопримач);
 - износ (доколку е применливо);
 - датум на извршување на плаќањето.
- Имателот на сметката може да ги откаже дадените овластувања на Банката, или да ги промени претходно дадените инструкции, за што е должен писмено да ја извести Банката во рок од 5 дена пред денот на извршување на плаќањето. Во спротивно Банката не сноси одговорност за евентуално настаната штета на имателот на сметката.
- Имателот на сметката се обврзува дека на својата сметка на денот на извршување на плаќањето со трајниот налог ќе обезбеди доволно расположливи средства (салдо по сметката и дозволеното пречекорување) за соодветната трансакција вклучувајќи ја и банкарската провизија. Во спротивно Банката нема да го изврши плаќањето, а последиците од ненавремено плаќање ќе ги сноси имателот на сметката. Банката нема да изврши ниту делумно плаќање доколку на сметката нема доволно расположиви средства. Банката нема да изврши плаќање и доколку на денот определен за извршување на трансакцијата, за имателот се евидентирани достасани, а неподмирени обврски.

8. Дополнителни услуги

- На имателот на трансакциската сметка Банката му овозможува користење други дополнителни услуги поврзани со работењето со сметката, за што Банката и имателот склучуваат посебен договор. Банката може да донесе посебни услови за извршување на дополнителните услуги.

9. Известување

- Имателот на трансакциската сметка е должен да ја извести Банката за сите настанати промени во врска со правниот статус, промена на личните податоци и други податоци на лицата овластени за располагање со средствата на сметката. Банката не одговара за штета настаната како резултат на

ненавремено доставени податоци за извршените промени.

- Банката го известува имателот на трансакциската сметка за сите промени на состојбата на средствата на трансакциската сметка со доставување Извод за промените и состојбата на средствата на сметката, на еден од следните начини, а определен од имателот, и тоа:
 - на шалтерите на Банката (или во фах) во експозитурата определена во барањето за отворање на сметката, или
 - со доставување преку електронска пошта согласно со доставено барање од имателот на сметката (прилог), или;
 - со користење на системот за електронско банкарство на Банката, за што се склучува посебен договор.
- Доколку имателот на трансакциската сметка не го оспори изводот во рок од 3 дена од денот на изготвување, се смета дека истиот го прифаќа.

10. Камата, надоместоци и трошоци

- Банката на имателот на трансакциската сметка му пресметува и му одобрува камата на средствата евидентирани на трансакциската сметка во рок, на начин и со каматна стапка кои се определени во Одлуката за висината на каматните стапки на Банката. Банката пресметаните камати ги припишува на крајот од пресметковниот период или при затворање на трансакциската сметка.
- За извршените услуги во платниот промет, Банката на имателот му пресметува и наплатува надоместоци согласно со Одлуката за тарифата на надоместоци. Овие побарувања Банката ги наплатува со задолжување на сметката на имателот, а во корист на сметката на Банката, за што го известува имателот со доставување извод.

11. Затворање трансакциска сметка

- Имателот на трансакциската сметка може да го раскине Договорот за отворање и водење на трансакциската сметка со доставување писмено барање до Банката. Отказниот рок за раскинување на Договорот изнесува 30 дена. Во случај на раскинување на Договорот по барање на имателот, тој е должен претходно да ги подмири сите обврски кон Банката настанати до денот на раскинувањето на Договорот. Имателот не може да го раскине Договорот во предвидениот отказан рок, доколку на сметката има евидентирано достасани, а неподмирени обврски (блокади), како и обврски кон Банката, се додека истите не бидат во целост подмирени. Банката нема да затвори сметка по барање на имател на сметка - правен субјект, доколку за неа има евидентирано активна задолжница во Регистарот на задолжници во ЦР на РМ.
- Банката може да го раскине Договорот и да ја затвори сметката на имателот без негово барање и без отказан рок доколку утврди дека имателот на трансакциската сметка се однесува спротивно на одредбите од општите услови за работење и важечките прописи, доколку истиот престане да постои како правен субјект, врз основа на одлука на суд или друг надлежен орган, врз основа на закон, или доколку на сметката нема средства а преку неа не врши платен промет повеќе од две години, и за тоа ќе го известува Имателот.
- Имателот на трансакциската сметка е должен писмено да ја известува Банката за сите измени кои би имале влијание на одредбите од Договорот за отворање и водење трансакциска сметка. Доколку имателот не ја известува Банката, Банката може еднострано и без отказан рок да го раскине Договорот. Последиците настанати заради ненавремено известување ќе бидат на товар на имателот на трансакциската сметка.
- Договорот престанува да важи доколку во последните две години на трансакциската сметка на имателот нема средства и извршен промет и доколку не е блокирана, како и врз основа на одлука од надлежен орган или согласно со закон.
- Договорот престанува да важи на денот на затворањето на трансакциската сметка.
- Доколку на денот на затворањето на трансакциската сметка има средства, Банката ќе ги пренесе на друга сметка (правен следбеник) односно на сметка на учесник во платен промет одреден со закон или со друг пропис.
- Ако со закон или со друг пропис не е одреден правниот следбеник, тогаш Банката средствата ги пренесува на сметка наменета за средства кои не се користат и за тоа го известува учесникот во период од 3 работни дена сметано од денот на затворањето на сметката.
- При затворање сметка на учесник во платниот промет над кого е отворена стечајна или ликвидациона постапка, и за кого во ЕРТС постојат блокади иницирани од носител на платен промет, Банката заедно со постапката за затворање на сметките, ќе ги известува сите носители на платен промет преку ЕРТС дека сметките на учесникот се деблокирани.

Скопје, септември 2012 година